

Per.
Lat
020

Moderator ephemeridis STEPHANUS SZÉKELY DR. Budapestini, Üllői-út 71., ad quem epistulae et manuscripta mittantur.

Administrator ephemeridis ADALBERTUS DANCZER Budapestini, VIII., József-körút 48., ad quem pecuniae quaecunque dirigantur.

Prodit Budapestini Calendis et Idibus cuiusque mensis, excepto Iulio et Augusto. — Pretium annuae subscriptionis: 4 coronae, semestris 2 coronae, extra Hungariam annuae 5 coronae, 5 M., 5 fr. 25 c.

Resurrectio¹ perpetua.

Hallelujah!² Exultemus³ et laetemur! Lux Tenebras vicit, superatum est Mendacium a Veritate. Christus prodius,⁴ vexatus, crucifixus resurrexit, sicut sicut praedixerat.

Hoc factum iure meritoque magni⁵ momenti⁵ habetur. Nam non modo documento⁶ est⁶ nobis originis divinae religionis Christianae, sed et fons pignus- que⁷ evasit perpetuae resurrectionis, quod⁸ ad⁸ mentes cogitationesque hominum, ad societatem⁹ vitae⁹ familiamque, quod de- nique ad litteras, artes ac poësim attinet.⁸

Quod facillime demonstratur.¹⁰ Illos duo- decim simplices atque incoltos¹¹ apo- stolos intuearis¹² oportet: sine potestate

ulla, solo Magni Magistri nomine armati ad animos hominum doctrinā Christi onciliandos¹³ discedunt¹⁴ et victoram consequuntur. Tyranni illi crudelissimi, Nero, Domitianus, Diocletianus, Decius imperatores frustra innumerabiles martyres diversissimis necis generibus trucidari¹⁵ iubent: imperium Romanum mille¹⁶ annorum¹⁶ ingenti cum fragore corrut Iulianorumque¹⁷ non exigua caterva inviti¹⁸ exclamant: «Vicisti Galilaei!»

Raffael: Christus cum apostolis.

¹ feltámadás ² héberül: dicsérjétek az Urat!
³ ujjong ⁴ elárul ⁵ nagyjelentőségű ⁶ bizonyával szolgál ⁷ zálog ⁸ ami illeti ⁹ társadalmi élet ¹⁰ bizo- nyít ¹¹ tanulatlan ¹² tekintetbe vesz ¹³ megnyer ¹⁴ elszéled ¹⁵ lemeszárol ¹⁶ ezeréves ¹⁷ Hitehagyott Julián, római császár ¹⁸ akaratuk ellenére

Profecto mirabilia¹⁹ fides Christiana effecit.¹⁹ Ubi antea potentes soli aestimabantur, imbecilli autem pedibus obterebantur,²⁰ ubi scelus ad coelum tollebatur, honos²¹ autem ludibrio²² erat,²² ubi denique paene omnia venalia²³ erant: ibi servus effertur,²⁴ pauperes a divitibus coluntur, humilitas atque innocentia,²⁵ castitas ac sui²⁶ devotio²⁶ valent.

At postea quoque mirabilia eduntur. Sanctus Leo ante portas Romae Attilam, «flagellum²⁷ Dei», sistit. Viri studio doctrinae Christi ardentes corda militum ferorum asperrima²⁸ molliunt: Franci superbi, Germani pertinaces²⁹ se³⁰ humiliant³⁰ et baptizantur,³¹ Hungari indomiti³² se dedunt. Mox exercitū exoriuntur, qui fame laboribusque neglectis³³ maximo cum gaudio ad Terram Sanctam recuperandam³⁴ procedunt.

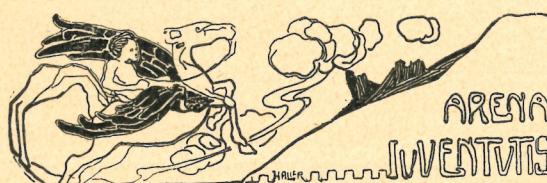
Ubique illucescit.³⁵ Ingenia firma evadunt, ut Carolus Magnus, Gregorius VII, Ludovicus IX; sancti nascuntur ut Agnes, Franciscus, Ladislaus noster; docti magnā scientiā existunt ut ille Copernicus, Newton,

Ampère. Artes audito³⁶ largius³⁶ florent: Leonhardus Vinci et Michaelangelus, Tizianus et Raphael, Rubens et Murillo sententiis³⁷ Christianis concitabantur ad picturas pulcherrimas conficiendas; basilica s. Petri necnon aedes³⁸ Coloniae³⁹ cathedralis³⁸ propter religionem Christianam vivunt. Reviviscunt et Musae et miranda producunt carmina: Dantes conscribit Divinam Comoediam, Tasso Hierosolyma Liberata, Milton Paradisum Amisum, Zrinyi noster Obsidionem Szigetianam.

Omnia ubique instaurantur,⁴⁰ ubi fides Christiana firmiter institut⁴¹. Hanc ob rem plurimi⁴² resurrectionem Christi existimamus,⁴² quae cuiusque regenerationis⁴³ sit fons inexhaustus.⁴⁴

Iulius Alleram dr.

¹⁹ csodákat művel ²⁰ tapos ²¹ becsület ²² gúny tárgya
²³ megvásárolható ²⁴ felmagasztal ²⁵ önzetlenség
²⁶ önfeláldozás ²⁷ ostor ²⁸ durva ²⁹ keménynyakú
³⁰ megalázkodik ³¹ keresztel ³² féktelen ³³ semmibe
 vesz ³⁴ visszaszerez ³⁵ hajnalodik ³⁶ hallatlan bő-
 ségben ³⁷ eszme ³⁸ székesegyház ³⁹ Köln ⁴⁰ meg-
 ujhodik ⁴¹ lábat megveti ⁴² korszakalkotónak tartjuk
⁴³ ujjászületés ⁴⁴ kimeríthetetlen.

De Paulo divite et paupere.

Ante scholam stant, ludunt, currunt, clament discipuli. Dimidia octava audiebatur; dodrantem¹ opperiuntur,² dum ianitor³ severus portam patefaciat.⁴ Nonnullae sexagesimae⁵ desunt... repente conticescunt⁶ vocesque risusque, citatus currus* automatus* ante scholam consistit: descendit Paulus, quem tota schola, omnes discipuli norunt,⁷ omnes discipuli oderunt et timent, quia Paulus — cui dicacitas⁸ scholastica nomen Tarquinii indidit — superbus est, avarus, ferreus,⁹ subdolus.¹⁰ Cum advehitur curru

splendido, — quotidie aliquot sexagesimis ante «dodrantem» — contemptim¹¹ circumspicit discipulos, qui pedibus¹² itant¹³ in scholam. Non habet in classe suā — quinta — amicum; neminem salutat, a nullo salutatur; neminem amat, a nullo amatur.

Nunc ut curru descendit, ex¹⁴ improviso¹⁴ prope accessit¹⁵ ad eum Franciscus, qui filius est mercennarii¹⁶ pauperrimi, et altero pede claudicat. Sed quia bonus est, iucundus et officiosus,¹⁷ omnes discipuli eum amant. Cui amori maxime invidet¹⁸ Paulus, qui contactu¹⁹ Francisci vix animadverso iam in condiscipulum invehitur²⁰ et haud

¹ háromnegyed ² vár ³ kapus ⁴ nyit ⁵ pere
⁶ elhallgat * automobil ⁷ ismer ⁸ elmésség ⁹ szív-
 telen ¹⁰ alattomas ¹¹ megvetőleg ¹² gyalog ¹³ jár
¹⁴ véletlenül ¹⁵ jön ¹⁶ napszámos ¹⁷ előzékeny
¹⁸ irigyel ¹⁹ érintés ²⁰ rátámad

*Dies irae...**Dies irae, dies illa**Solvet¹ saeclum in favilla²**Teste³ David cum Sibylla.**Quantus tremor est futurus,
Quando iudex est venturus,
Cuncta stricte⁴ discussurus!⁴**Tuba mirum spargens⁵ sonum
Per sepultra regionum
Coget omnes ante thronum.**Mors stupebit⁶ et natura,
Cum resurget creatura⁷
Iudicanti responsura.**Liber scriptus proferetur,
In quo totum continetur,⁸
Unde mundus iudicetur.**Iudex ergo cum censebit,
Quidquid latet,⁹ apparebit,
Nil inultum¹⁰ remanebit.*

Thomas Celanus 1250 körül írta ezt a világhírű egyházi éneket, melyet minden nyelvre, magyarra is («Napja Isten haragjának») lefordítottak.

¹ elpusztít ² hamu ³ tanu lévén, tanuskodik ⁴ szigorúan itélkezik ⁵ szór, «hallat» ⁶ bámul ⁷ teremtmény ⁸ tartalmaz ⁹ rejte van ¹⁰ bosszulatlan ¹¹ pártfogó

*Quid sum miser tunc dicturus,
Quem patronum¹¹ rogaturus,
Cum vix iustus sit securus?¹²**Rex tremendae¹³ maiestatis,¹³
Qui salvandos¹⁴ salvas gratis,¹⁵
Salva me, fons pietatis.**Recordare, Iesu pie,
Quod¹⁶ sum causa tuae viae,
Ne me perdas illa die.**Quaerens¹⁷ me sedisti lassus,¹⁸
Redemisti¹⁹ crucem passus,
Tantus labor non sit cassus.²⁰**Iustae iudex ultioris,²¹
Donum fac remissionis²²
Ante diem rationis.²³**Ingemisco²⁴ tamquam²⁴ reus,²⁴
Culpā rubet vultus meus,
Supplicantī parce, Deus.**Qui Mariam²⁵ absolvisti
Et latronem exaudisti,
Mihi quoque spem dedisti.**Preces meae non sunt dignae,
Sed tu, bonus, fac benigne,
Ne perenni cremer²⁶ igne.**Inter oves locum praesta²⁷
Et ab hoedis²⁸ me sequestra²⁹
Statuens in parte dextra.**Confutatis³⁰ maledictis,³⁰
Flammis acribus addictis
Voca me cum benedictis.**Oro supplex³¹ et acclinis³¹
Cor contritum³² quasi cinis,
Gere curam mei finis.*

*

*Lacrimosa dies illa,
Qua resurget³³ ex favilla,**Iudicandus homo reus;
Huic ergo parce, Deus.**Pie Iesu Domine,
Dona eis requiem.*

¹² biztos ¹³ félelmetes felségü ¹⁴ megmentendő ¹⁵ kegyelemből ¹⁶ hogy ¹⁷ keres ¹⁸ fáradt ¹⁹ megvált ²⁰ hiábatávaló ²¹ bosszú ²² bocsánat ²³ számadás, ítélet ²⁴ felsőhajtok, mint egy vádlott ²⁵ Magdalna ²⁶ cremo éget ²⁷ nyújt ²⁸ bak ²⁹ elkülönít ³⁰ rácáfol az elveteműltekre ³¹ könyörögve, leborulva ³² összezúzott ³³ föltámad.

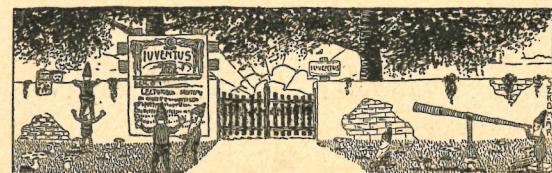
dubie ad pugnam ventum esset, nisi ceteri supervenissent...

Nostri rem parvam paene obliti sunt, cum uno die sine curru, sine servo, iam pedibus, solus et oculis fletū rubentibus²¹ Paulus in scholam venit. Primo neminem alloqui ausus est, sed humanitate²² ceterorum confirmatus²³ ad Franciscum conversus singultans²⁴ enarrat patrem repente mortuum nullas fortunas reliquisse, matris nunc fratrumque ac sororis spem unicam se esse; rogare condiscipulos, ut sibi ignorant.²⁵

Omnes nunc Paulum adibant,²⁶ manum eius prensabant,²⁷ qui brevi tempore intellexit se paupertate fractum ab omnibus et magistris et discipulis dilig.

F. Drecol.

²¹ vörös ²² részvét ²³ felbátorít ²⁴ zokog ²⁵ megboċsát ²⁶ hozzámegy ²⁷ megfog.

LECTARIIBUS MINIMIS.**Herculis XII labores. II.**

Deinde cervum¹ cornibus² aureis³ totum annum persecuens defatigat,³ defatigatum comprehendit⁴ et vivum ad Eurystheum deportat. Simili modo aprum⁵ Erymanthium, beluam⁶ terribilem, in profundam⁷ nivem coactam⁸ capit et interimit.⁹

Postea uno die Augiae regis bubile¹⁰ purgat:¹¹ destruit¹² enim fundamenta¹³ aedificii, in quo per complures annos maximus nu-

¹ szarvas ² aranyoszarvú ³ kifáraszt ⁴ megragad
⁵ vadkan ⁶ vadállat ⁷ mély ⁸ belehajszol ⁹ megöl
¹⁰ istálló ¹¹ kitisztít ¹² lebont ¹³ alap

merus bovum fuerat. Ab una parte monitu¹⁴ Iovis fluvios Alpheum et Peneum immittit et ex altera parte iis exitum¹⁵ aperit.¹⁵

Erat haud longe ab urbe Stymphalo palus,¹⁶ quam densa silva cingebat,¹⁷ latebantque in ea palude et silva plurimae aves, quae pennis pro sagittis iaculabantur¹⁸ iisque homines et bestias vulnerabant. Has aves iussu Eurysthei interficit, sonitu crepitaculorum¹⁹ ex arboribus eas excitans²⁰ et in aëre conficiens.⁹

Tum taurum, quem luctatione²¹ superaverat, vivum ex Creta insula in Graeciam perduxit.

Postea imperio²² Eurysthei obediens²³ in Thraciam ad Diomedem regem proficiscitur.

Is habebat quattuor equos, qui carne²⁴ humana vescebantur,²⁵ propterea catenis²⁶ aeneis²⁶ ad praesepe²⁷ vinci erant.²⁸ Hos quoque vivos abduxit; regem, qui cum manu²⁹ armatorum ipsum persequebatur,³⁰ necavit militesque eius fugavit.³¹

Deinde Hippolytae, reginae Amazonum, quae diligentissime laudem³² rei³² bellicae³² conservare³³ studebat, balteum³⁴ detraxit³⁵ et ad Eurystheum portavit.

Denuo³⁶ mittitur in Hispaniam ad Geryonem, qui tria pectora,³⁷ totidem capita et sex bracchia³⁸ supra unum ventrem³⁹ gererat. Eius boves formosissimos⁴⁰ abigere⁴¹ debet; perficit⁴² mandata,⁴³ Geryonem uno telo transfigit, salvus cum bobus⁴⁴ ad Eurystheum revertitur.

Hic miratus,⁴⁴ quod Hercules semper ex periculis istis servabatur, accuratissime⁴⁵ eligit rem, quam periculosissimam omnium putabat imperatque ei: Decerpe⁴⁶ aurea Hesperidum poma⁴⁷ eaque mihi celerrime trade. Ne locum quidem indicavit,⁴⁸ ubi poma illa nascerentur.⁴⁹ Itaque Hercules totum fere⁵⁰ orbem terrarum peragravit et innumerabiles in una illa expeditione⁵¹ patiebatur labores.

Inter ea pericula non minimum erat, quod per Libyam iter faciens in Antaeum regem incidit,⁵² qui omnes advenas⁵³ secum luctari⁵⁴

cogebat et quos superaverat, necabat; nec difficile ei erat omnes devincere, nam quod Terra filius erat, quotiescumque⁵⁵ matrem pedibus attingebat, novas vires acquirebat.⁵⁶ Hanc rem ubi Hercules animadvertisit,⁵⁷ Antaeum de terra sublevans⁵⁸ in aëre conficit.⁹

Tandem Hesperidum poma accepit ab Atlante, qui ea decerpserat;⁴⁶ interea autem pro Atlante ipse coelum validis humeris⁵⁹ sustentavit.⁶⁰

Ultimus restabat labor, quem Eurystheus Herculi imperavit. Fidelissime⁶¹ custodiebat portas Orci⁶² Cerberus, canis horribilis, qui tria capita habebat, caudam⁶³ draconis et praeterea tergum⁶⁴ variorum serpentum⁶⁵ capitibus armatum.

Hunc canem ex inferis⁶² ad superos perduxit et rursus⁶⁶ reduxit. Intravit autem Orcum per aditum, qui prope Taenarum, promontorium⁶⁷ Laconiae erat. Ibi per obstantia⁶⁸ simulacula⁶⁹ mortuorum viam ad Plutonem, inferorum regem sibi munivit,⁷⁰ qui Herculi permittit, ut Cerberum abducatur, si sine armis eum superaverit. Induit⁷¹ igitur thoracem, pelle leonina⁷² corpus tegit manusque monstrum⁷³ triceps⁷³ aggreditur et quamquam draco ille, quem Cerberus pro⁷⁴ cauda⁷⁴ habebat, vehementer mordebat,⁷⁵ tamen ingenti vi collum et latera⁷⁶ eius comprimens, abducit Cerberum.

¹⁴ figyelmezetésére ¹⁵ kifolyást nyit ¹⁶ mocsár ¹⁷ körülvesz ¹⁸ lövöldöz ¹⁹ kerepelő ²⁰ elzavar ²¹ birkózás

²² parancs ²³ engedelmeskedik ²⁴ caro hús ²⁵ táplálkozik

²⁶ ércelánc ²⁷ jászol ²⁸ köt ²⁹ csapat ³⁰ üldöz ³¹ megszalaszt ³² harci dicsőség ³³ megőriz ³⁴ öv ³⁵ lehúz

³⁶ újra ³⁷ mell ³⁸ kar ³⁹ gyomor ⁴⁰ szép ⁴¹ elhajt

⁴² teljesít ⁴³ megbizás ⁴⁴ csodálkozik ⁴⁵ igen alaposan

⁴⁶ letép ⁴⁷ alma ⁴⁸ elárul ⁴⁹ terem ⁵⁰ majdnem

⁵¹ vállalat ⁵² rábukkan ⁵³ jövevény ⁵⁴ birkózik

⁵⁵ ahányszor ⁵⁶ merít ⁵⁷ észrevesz ⁵⁸ fölemel

⁵⁹ váll ⁶⁰ tart ⁶¹ igen hiven ⁶² alvilág ⁶³ fark ⁶⁴ a hát

⁶⁵ kigyó ⁶⁶ ismét ⁶⁷ hegysök ⁶⁸ előbe áll ⁶⁹ (árny)kép

⁷⁰ nyit ⁷¹ felolt ⁷² oroszlán- ⁷³ háromfejű szörny

⁷⁴ fark gyanánt ⁷⁵ harap ⁷⁶ oldalait

Haec et alia multa insigniter⁷⁷ perfecit, quibus Iunonis quoque iram sedavit.⁷⁸ Hercules ipse deorum numero ascriptus⁷⁹ est, postquam quidquid⁸⁰ in eo mortale erat, igni in Oetā monte consumptum⁸¹ est.

Verba publica.

Post cenam stabis, aut passus⁸² mille meabus.⁸³ — Post festum.⁸⁴ — Post equitem sedet atra⁸⁵ cura. — Post⁸⁶ hominum⁸⁶ memoriam.⁸⁶ — Post nubila⁸⁷ Phoebus.⁸⁸ — Potior⁸⁹ iure, qui prior tempore. — Praesente⁹⁰ medico⁹⁰ nihil nocet. — Praeter⁹¹ speciem⁹¹ stultus est. — Principiis⁹² obstā⁹³ sero⁹⁴ medicina paratur, cum mala per longas convaluere⁹⁵ moras.

⁷⁷ kitüönén ⁷⁸ csillapít ⁷⁹ fölvesz ⁸⁰ ami ⁸¹ el-
emészt ⁸² lépés ⁸³ megy ⁸⁴ ünnep (eső után köpenyeg)
⁸⁵ sötét ⁸⁶ emberemlékezet óta ⁸⁷ felhök, ború ⁸⁸ nap-
isten (*borúra derű*) ⁸⁹ elsőbbsége van ⁹⁰ az orvos jelen-
létében ⁹¹ külsején túl (*ostobább, mint amilyennek*
látszik) ⁹² kezdet ⁹³ ellentáll ⁹⁴ későn ⁹⁵ elhalászodik.

Panis.

E parabolis *Ioannis Jörgensen*. Latine scripsit Aug. Hodács.

Homo quidam in publico¹ me moratus² hanc parabolam mihi narravit:

— Quodam die pulchro autumni eo in silvam, ubi nuces mihi colligam. Coelum est clarum, sol luceat, folia flava sunt humida a rore³ noctis. Ad aditum silvae anus⁴ sedet cum corbe,⁵ quae nucibus plena est. Nuces per pulchrae sunt, grandes, matura. Mulier eas mihi venditat.⁶ Ego urbane⁷ recuso,⁸ ipse enim nuces collecturus gaudio me afficere volo nucibus quaerendis et colligendis. Tum anus illa subito surgit, advocat custodem⁹ silvae⁹, qui ad¹⁰ nutum¹⁰ appararet et me a muliere nuces emere iubet, nisi in careerem mitti paeferam. Mulieri a rege potestatem¹¹ datam esse vendendi nuces, ipsam ius habere colligendi vendendique nuces et apud eam solam fructum eum fuscum¹² emi posse . . . Quid tibi de hac re videtur? — rogavit me iste homo et vultu triumphanti me consideravit.

— Idem de re cogito, quod tu — respondi — quoniam ille rerum ordo iniustissimus est.

— Sed non vides — exclamavit alter voce¹³ fere magna¹³ — hac re te ipsum condemnari, quia ita condemnas, quaecunque conata,¹⁴ quae loco investigationis¹⁵ ipsius¹⁵ veritatis¹⁵ ratio-

nem¹⁶ absolutam¹⁶ ponunt, quam quisque suam¹⁷ facere¹⁷ debet. Nos nolumus nisi permissionem,¹⁸ ut ipsi colligere possimus nuces nostras; minime volumus eas sine labore et operā accipere e corbe rugosae¹⁹ materculac²⁰ religiosae.²⁰

His verbis poëta a me discedere voluit; at ego fortiter arrepto dixi:

— Imago pessima est, quam tibi elegisti, ut veritatem illustrares. Nuces enim non sunt necessariae ad vitam, veritas autem est. Ideo magis illam cum pane comparare velimus. Nuce non est tibi opus²¹ quotidie, pane autem quotidie. Nuce plane²² potes carere,²³ pane autem non. Pane non magis potes carere, quam luce, aere, aqua omnibusque elementis, quibus in vita quotidiana assuevimus²⁴ ita, ut cogitationem²⁵ quoque eorum²⁵ deponamus,²⁵ nedum²⁶ ut gratias agamus pro illis. Iam vero hae res — lux, aer, aqua — sunt plane dona gratuita,²⁷ quotidie adsunt, nihil restat,²⁸ quin illis fruamur. Gratis comparari possunt; non debemus pro illis laborare. Adfuerunt, priusquam nati sumus, aderunt etiam nobis²⁹ mortuis.²⁹ Haec vero omnia efficiunt³⁰ id, quod ego vera³¹ verbi³¹ significatione³¹ panem hominis dico — conditio nem³² primam, necessariam³³ vitae nostrae.

Iure poscebas, ut ipse colligeres nuces. Panem vero triticeum³⁴ vel secalinum³⁵ e manibus eorum quotidie accipis, qui frumentum metebant,³⁶ grana³⁷ frumenti molebant,³⁸ panem coquebant.³⁹ Et simili modo lucem, aarem, lumen solis, imo ipsam vitam quotidie gratis⁴⁰ accipis et his omnibus sine⁴¹ ulla⁴¹ cogitatione⁴¹ uteris, quamquam nec laboras pro his, nec minimam partem habes horum producendorum⁴² vel conservandorum.⁴³

Cur igitur tam superbe⁴⁴ opponis⁴⁴ veritati,⁴⁴ quae tibi praebetur aequa ac sol et aer? Tu ipse malis illam invenire, ais. Sed quid hoc⁴⁵ sibi⁴⁵ vult⁴⁵ aliud, quam quod varietas⁴⁶ errorum tibi magis placet unicā veritate et quod tu mavis in⁴⁷ confusis⁴⁷ tricis⁴⁷ opinionum humana-

1 az utcán 2 megállít 3 ros harmat 4 öregasszony
5 kosár 6 kinál 7 udvariasan 8 visszautasít 9 erdőr
10 intéres 11 kiváltság 12 barna 13 hangosan 14 kiserlet 15 személyes igazságkeresés 16 kész rendszer
17 elfogad 18 engedély 19 ránkos 20 templományóka
21 szükség 22 teljesen 23 nélkülez 24 hozzászokik
25 nem gondol vele 26 nem szólvi arról 27 ingyenes
28 hiányzik 29 mikor meghalunk 30 alkot 31 elemi
értlemben 32 alap 33 nélkülezhetetlen 34 búza-
35 rozs- 36 learat 37 szem 38 öröl 39 süt 40 ingyen
41 aggodalom nélkül 42 létrehozásukban 43 föntartásukban 44 előkelően, elutasítólag állsz az igazsággal szemben 45 jelent 46 különféleség 47 kaszált
eserjésben

rum nuces colligere, quam ut a vitae Domino accipias panem vitae? Nam sola humilitas⁴⁸ non dicit⁴⁹ infra⁵⁰ dignitatem⁵⁰ suam⁵⁰ positum⁵⁰ esse, ut veritate vescatur.

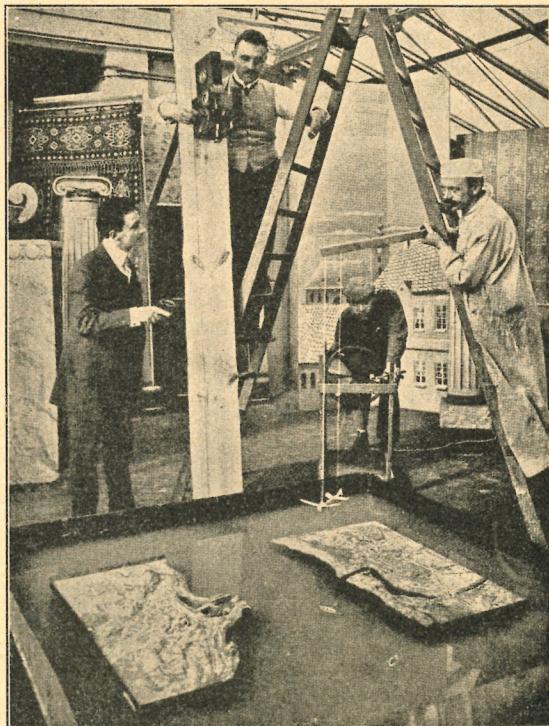
Amice, male⁵¹ nos⁵¹ haberemus,⁵¹ si solem quotidie accendere⁵² et aërem ad usum quotidianum praeparare deberemus. Forte⁵³ fortuna⁵³ adest sol, adest aér et adest — veritas . . .

Attamen nihil praeter id unum a te peto: esto propositi⁵⁴ tenax⁵⁴ Ipse colligas tibi nuces, ipse coquas et panem. Et sic ulterius⁵⁵ procede. Mane cuiusque diei novus sol oritur, cuius lucem non tu creasti. Quid tibi vis de tali lumine solis, quod nostram vitam luce collustrat, quae forsitan⁵⁶ non sit vera? Sine⁵⁷ turbam gaudere ea luce vera et laborare, dum sol radios mittit,⁵⁸ tu vero superbe te retineas! Recusa⁵⁹ accipere hoc donum desuper missum, hanc lucem coelestem, quae panis quotidianus est omnium aliorum viventium. Domi maneas, dum sol dominatur in terra, praecludas⁵⁹ domus fenestras, noli laborare nisi⁶⁰ ea⁶⁰ luce⁶⁰ admissa,⁶⁰ quam tua dexteritas⁶¹ paraverit. Si haec feceris, iterum disputare poterimus parabolis.

Sic loquebar in multitudine cum homine, qui me moratus² est. Ille autem improbans⁶² me consideravit et discedens quaestiones, quae⁶³ sola⁶³ mente⁶³ cernantur,⁶³ me tam inulte⁶⁴ comprehendere dixit.

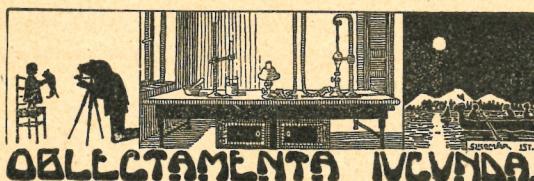
⁴⁸ alázatosság ⁴⁹ tartja ⁵⁰ méltóságán alulinak ⁵¹ rossz dolgunk volna ⁵² megyyűjt ⁵³ szerencsére ⁵⁴ következetes ⁵⁵ tovább ⁵⁶ talán ⁵⁷ enged ⁵⁸ vonakodik ⁵⁹ elzár ⁶⁰ csak azon fény mellett ⁶¹ ügyesség ⁶² rosszal ⁶³ eszményi ⁶⁴ vaskosan.

litus, ex⁶ obliquo⁶ visum ponitur, ubi tecta urbis Calais, agri circumiacentes, portus etc. picta conspiciuntur. Ex adverso Dubris,⁷

urbs Britannica simili modo picta, sita est. Inter duas urbes una alterave navis⁸ vapore⁸ acta⁸ videtur, supra quam aëroplanum, lusus⁹ puerilis,⁹ duobus filis¹⁰ pendens cernitur. Hoc aëroplanum asserculo¹¹ a litore Gallico ad litus Britannicum movetur. Ne ventus quidem desit, adhibetur vir, quem in extrema pictura cum machina videmus. Hic vir machinā suā aquam marinam ad¹² libidinem¹² movebit. In scalis¹³ cernimus hominem, machinā photographicā instrutum, qui omnia, quae in¹⁴ «scena»¹⁴ aguntur,¹⁴ orbiculo¹⁵ percipit.¹⁵ Quod ut pluries et saepius fieri possit, machina immota¹⁶ esse debet.

Fila videlicet¹⁷ in picturā ultimā¹⁸ eriduntur.¹⁹ F. A. M.

Quomodo Blériot Fretum¹ Gallicum¹ transvolaverit? In spectaculo² cinematographicō vidimus Blériotum aëroplano suo Fretum Gallicum transvolantem. Num hoc longo itinere eum ubique photographi sequabantur, ut imaginem³ superne⁴ exprimerent?³ Hoc quidem fieri nequit!

Quid huius rei artifices in imagine exprimenda agant, pictura nobis demonstrat: Vas⁵ quadratum, aquā plenum mare et Fretum Gallicum ostendit. In alterā parte

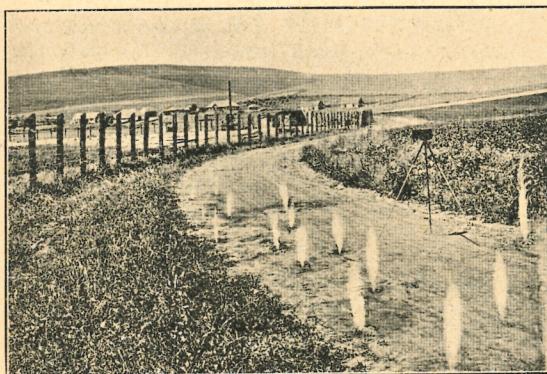
¹ La Manche ² színház ³ «leveszi a képet» ⁴ fejlőlről ⁵ tartó ⁶ madártávlatból ⁷ Dover ⁸ gőzhajó ⁹ gyerekjáték ¹⁰ fonal ¹¹ léc ¹² tetszés szerint ¹³ scalae létra ¹⁴ a színen történik ¹⁵ lencséjével «fölvesz» ¹⁶ mozdulatlan ¹⁷ természetesen ¹⁸ végeleges ¹⁹ eltüntet,

GEOGRAPHICA.

De flabili bitumine⁷ Sármásiensi iam hoc loco (pag. 21.) verba fecimus; vi illā naturali laborem equorum milium centum et tringita aequari. Informate¹ animis¹ cogitationem¹ machinae, quae tot animalibus moveatur! Quanta vis carbonis² exigatur³ ad tantam molem commovendam!

Spiritus e tribus puteis⁴ effunditur, quorum primus sexcenta viginti septem, alter trecenta duo, tertius quadringenta nonaginta metra altus est. Puteis occlusis bitu-

men flabile e crebris terrae rimis⁵ prorum-
pit, ut in pictura videtis.

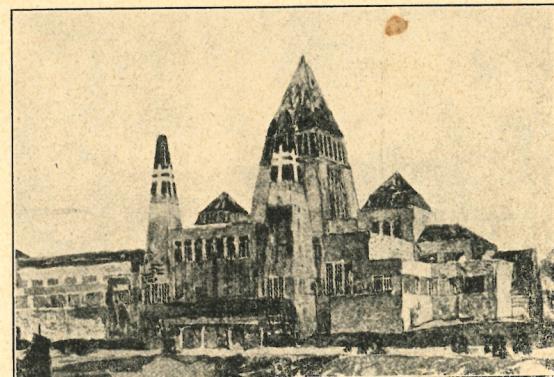
Rerum⁶ periti⁶ nondum decreverunt, in
qua re donum naturae pretiosissimum ma-
xima cum utilitate collocari⁷ possit.

Tres urbes celeberrimae sollemnia⁸ semi-
saecularia⁸ Italiae inter se partiuntur.⁹ Au-
gusta Taurinorum erat prima sedes univer-
sae Italiae, mox Florentia, denique regno¹⁰
pontificali¹⁰ expugnato Roma.

Nunc Augustae Taurinorum propalam
exponentur quaecunque possessionum¹¹ ne-
gotiationumque¹¹ insignia¹² sunt; Florentiae
artis opera conspicua¹³ faciet.¹³

Quae Romae exponentur, maiora com-
prehendent.¹⁴ In hāc enim urbe quin-
que locis res spectandae offerentur: pri-
mum in thermis Diocletiani ex omnibus
anitiqui imperii Romani partibus (etiam e
patria nostra) monumenta considerari¹⁵

poterunt; deinde in Mausoleo Hadriani,
quae ad dentium¹⁶ medicinam,¹⁶ ad medica-
mentarium,¹⁷ ad instrumentum¹⁸ ac¹⁸ supel-

lectilem¹⁸ domesticam¹⁸ — mediae aetatis —
attinent, cernentur; dein in monte Palatino
theatrum ad¹⁹ tempus¹⁹ aedificatur, ubi
tragoediae Graecae edentur; tum in Vinea,
quae dicitur Cartoni, iuxta Collem Horto-
rum artis opera nostrae aetatis collocabun-
tur, cui rei Hungaria quoque aedes ex-
struxit; denique in dextra parte Tiberis
multitudine domorum descriptio gentium,
quam vocabulo Graeco ethnographiam di-
cunt, continebitur.²⁰

Pictura nobis aedificium demonstrat, quod
ad res Hungaricas capiendas²⁰ factum est.

Hungarii in Africa. Tres eorum, qui
in imagine sedentes cernuntur, sunt Hun-
gari, quorum primus (A. Tölgessy) pin-
gendi,²¹ secundus valetudinis,²² tertius (Fe-
doros Zubovits) venandi²³ gratiā in Africa
degunt.²⁴ Quartus est Britannus. Hospites
sunt claustrī,²⁵ quod est in Assuan ad su-
periorem Nili cataractam.²⁶

Aliorum quoque Hungarorum expeditio
ab initio huius anni usque ad finem men-
sis Martii, duce Iulio Madarász, qui est
custos-rector²⁷ Musaei Nationalis, in Africa
degebat,²⁷ et quidem rerum²⁸ naturalium²⁸

1 elképzel 2 szén 3 szükségl 4 kút 5 rima hasadék
6 szakértő 7 fölhasznál 8 félszázas emlékünnepl
9 megoszt 10 pápai állam 11 ipar és kereskedeleml
12 insignis, e kiváló 13 föltüntet 14 felölél 15 megszemlél 16 fogászat 17 gyógyszerészet 18 házi butor
19 ideiglenesen 20 magába foglal 21 festés 22 egészség
23 vadászat 24 időzik 25 kolostor 26 zuhatag 27 igaz-
gatór 28 természeti viszonyok

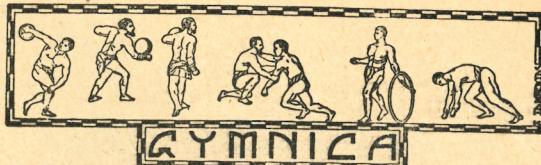
investigandarum²⁹ causā. Praecipue faunam³⁰ regionis Nili Albi atque Nili Glauci investiga-

bant,²⁹ unde post multa discrimina³¹ domum reversi trecentas species³² avium, quae adhuc desiderabantur,³³ Musaeo Nationali reportarunt.

Ex quo de bitumine³⁴ flabili¹ in pago Kissármás ad usum³⁵ accomodando² consultatur, prope quotidie e diversissimis locis Hungariae nuntii afferuntur non solum de novis fontibus bituminis flabilis, sed etiam de nonnullis, qui iam pridem ad usum³⁵ accomodati³⁵ sint. Sic in regione³⁶ trans-tisiana³⁶ in oppido Püspökladány statio viae ferratae iam dudum usu bituminis flabilis illuminatur. In pago Csanádapácza prope oppidum Makó abhinc sex annos mola,³⁷ quae antea vapore agitabatur,³⁸ bitumine flabili iam agitat³⁸ atque illuminatur. In Nagyatád, pago regionis, quae est trans Danubium, haud procul a fluvio Dravo, iam secundum annum vi bituminis flabilis aqua balnei³⁹ ferventis³⁹ hauritur.⁴⁰ Nuper de fonte novo Neoplantae /Újvidék/ ad inferiorem partem Danubii aperto audivimus nuntios. In pago Horgos prope Szegedinum rusticus quidam explosione⁴¹ bituminis flabilis temere accensi vitam amisit. Novissime Cas-soviae similis explosio homines perterriti.

²⁹ kutat, tanulmányoz ³⁰ állatvilág ³¹ viszontagság
³² faj ³³ nélküöz ³⁴ földgáz ³⁵ használatba vesz
³⁶ tiszántúli kerület ³⁷ malom ³⁸ hajt ³⁹ höfürdő
⁴⁰ szivattyú ⁴¹ rohbanás.

Lectores nostros meminisse arbitramur certaminum follis¹ pulsandi,¹ quae Hungari cum Parisinis et Mediolanensibus² certaverunt. Nostri, qui ex his certaminibus victores discesserant, Tiguri³ a Helvetiis vapulabant.⁴ Nunc Helvetii occasionem reprendendī⁵ Hungaris praebuerunt. Calendis enim Aprilibus et postridie eius diei pro⁶ infantium⁶ valetudinario⁶ certamen follis pulsandi instituebatur, ubi nostri cum Helvetiis in palaestra Budapestinensi regionis IX. contenderunt. In hac certatione, quae coram⁷ ingentissima hominum multitudine facta est, victoriam reportabant Hungari (FTK), qui ter follem in portam adversariorum pulsarunt: his (Young Boys) autem, quamquam summo cum applausu spectantium ludebant, follem impulsare non contigit.⁸

¹ rugólabda ² milanói ³ Zürich ⁴ kikap ⁵ vi-szonoz ⁶ gyermekkórház javára ⁷ jelenlétében ⁸ sikerül.

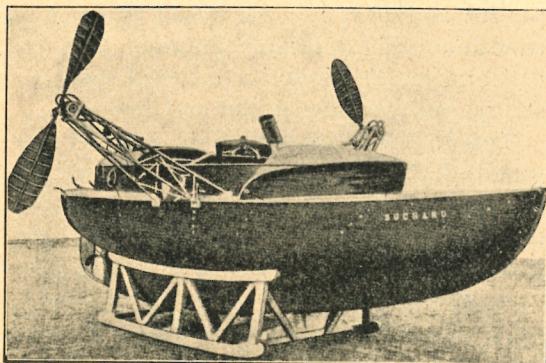
Aërobaticum¹ militare nostrum, cui nomen est, Lebaudy, nuper Lentium² ad vectum est. Cuius quamquam funes³ a centum viginti militibus tenebantur, tamen vento magno deturbatum⁴ est; machinamentum⁵ integrum mansit et vectores incolumes evaserunt.

Amstelodamo calamitatis aëronauticae nuntius nobiscum communicatur. Navigium enim aërobaticum e Germania advectum in lacum⁶ Flevonem⁶ praecipitatum est. Paulus Kayser, officinae⁷ metallicae⁷ possessor⁷ lacu

¹ léggömb ² Linz ³ kötél ⁴ lever ⁵ gépezet
⁶ Zuider-tó ⁷ bányatulajdonos

obrutos periit; Otho Schröder, qui socius itineris erat, saucius⁸ levatus⁹ est. Aéronautae malum naci sunt, quod vento verso¹⁰ volare pergebant, quamquam machina amplius in aëre pendere nequivit. Cum aérobaticum proprius terram deferretur, vectores resecare studebant funes,¹¹ quibus navicula ad follem¹² religata erat; quod autem perficere non potuerunt, quia manus gelu¹³ rigebant.¹³ Denique aérobatico ad aggerem¹⁴ afflito alter in lacum, alter in aggerem ex-cussus¹⁵ est.

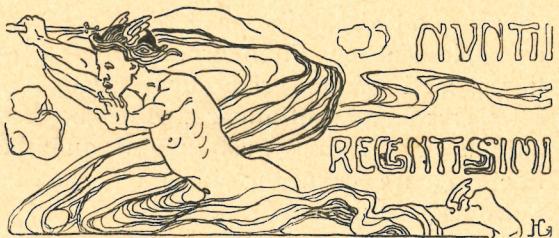
Novissima artis¹⁶ aéronauticae¹⁶ machina est *Bruckerii*, denominata «Suchard». Haec

iam re verā navis est aëria de folle¹⁷ aërio¹⁷ oblongo dependens et ita constructa, ut si deciderit in mare, in undis quoque pro-vehī¹⁸ possit. Longitudo follis¹⁸ aërii¹⁸ est sexaginta, naviculae¹⁹ decem metrorum. Tentamina²⁰ volandi nunc in oppido Kiel spectantur. *Bruckerius* cum aliquot amicis doctis²¹ ope huius machinae propediem²² ab insula Madeira trans Mare Atlanticum in Americam usque ad urbem New-York transvolare conabitur.

Londinii nunc aéroplana novissimae structurae publico²³ exponuntur.²³ Russia ad usum militarem classem aériam trecentorum aéroplanorum sibi comparatura²⁴ est. Francogallia quoque brevi tempore centum et quinquaginta aéroplana militaria habebit.

⁸ megsebesít ⁹ fölszed ¹⁰ változik ¹¹ kötél ¹² gömb
¹³ a hidegtől megdérmed ¹⁴ töltés ¹⁵ kivet ¹⁶ léghajózás ¹⁷ léggömb ¹⁸ tovább halad ¹⁹ csolnak
²⁰ kísérlet ²¹ tudós ²² legközelebb ²³ kiállít
²⁴ beszerez,

IUVENTUTIS studio in aliquot gymna-siis magistri et discipuli adeo tenentur, ut sint classes, in quibus ephemeris nostra quandoque pro libro usurpetur.¹ Videtis tertiam classem gymnasii Budapestinensis VII. re-

gionis² externae, ubi pueros administrator noster, Adalbertus Danczer magister litteras Latinas docet.

Ne mo nos arrogantiae³ accuset, si verbis efferamus gaudium, quo *Iuventute* in dies magis magisque divulgatā afficimur. Novissime propinqui nostri Finnici frequentiores ad signa⁴ nostra⁴ congregantur.⁴ Non possumus facere, quin e compluribus epistulis, nobis e Finnia missis haec verba Henrici Soveri magistri Helsingforsiensis in⁵ lucem⁵ non proferamus:⁵ «...Nomina eorum, qui ephemeridem illam ad se mitti cupiunt, quae sint, infra edentur. Ceterum septimae sunt classis discipuli, qui cum ephemeridem Latinam apud Hungaros accepissent⁶ edi,⁷ eam et ipsi ut societatem⁸ cum consanguineis suis inirent⁸ propriorem,⁸ ad se dirigi desiderabant...» Gratissimae erant nobis hae litterae, non

¹ használ ² kerület ³ elbizottság ⁴ zászlónk köré esportosul ⁵ nyilvánosságra hoz ⁶ hall ⁷ kiad ⁸ közelebbi viszonyba lép

solum quod elegantissima Latina oratione de adolescentium Finnicorum animis certiores facti sumus, sed etiam quod illis litteris resonare⁹ sentimus concordes nostros animos erga fratres nostros, qui quotidie fere pugnare coguntur ingenio¹⁰ gentili¹⁰ moribusque¹⁰ periclitantibus.¹¹

Discipuli adultiiores¹² gymnasii Losonciensis magistris auctoribus societatem fecerunt, ubi fide¹³ data¹³ inter se voverunt¹⁴ nunquam se liquoribus¹⁵ inebriantibus¹⁵ fruituros esse.

Bis in mense conventus habentur, in quibus magistri vel discipuli oratiunculas dicunt, carmina recitant, fidibus¹⁶ canunt¹⁶ etc. Exemplum est dignum, quod iuvenes alibi quoque imitentur.

L. Kármán,

Achmed, ferarum domitor,¹⁷ qui artem suam per Galliae urbes demonstrabat, nuperime a leaenā¹⁸ in oppido Villencours dilaceratus est. Servi, qui in caveam¹⁹ prooperabant, ut bestiam repellerent, vitam dominitoris servare nequierunt.

E Vesuvii montis ore²⁰ novissime magna pars decidit, qua occasione motus terrae cum tremore sentiebatur. Montis ruinā²¹ stationis superioris viae ferratae, nec non casae ductorum²² muri rimas²³ agebant;²³ via ferrata quiescit.²⁴

Prope Pisas est oppidum, novissime balneis celebratius, Viareggio. Inde nuntius turbinis²⁵ maximi affertur, quo multae domus afflictæ, homines complures laesi, immo unus occisus esse dicitur.

Rex apostolicus Ioannem *Csernoch* archiepiscopum²⁶ Colocensem, Nicolaum *Széchenyi* comitem episcopum Váradinum, Arpádum *Várdy* episcopum Arrabonensem²⁷ et Iulium *Glattfelder* episcopum Csanádnum creavit.

Henricus Geduly pro partibus, quae sunt ad Tisiam, Lutheranorum episcopus creatus est.

Adalbertus Apponyi comes, de cuius itinere Americano lectores nostros nuper certiores fecimus, feliciter ad patrios²⁸ Penates²⁸ revenit. Quamquam de²⁹ multa²⁹ nocte²⁹ advectus est, tamen multitudo hominum civem clarissimum in statione viae ferratae exspectabant. Epulis quoque sollemnibus,

coram omnium ordinum multitudine vir ille clarissimus celerabatur. Novissime in cathedralm iuris publici Hungarici ab Universitate Budapestinensi advocatus est.

XIV. Cal. Apr. est dies mortis³⁰ Ludovici Kossuth, vindicis Hungaricae libertatis. Septemdecim anni praeteriere, ex quo inter luctus omnium nostrorum efferebatur. Vulnera nostra recrudescunt,³¹ cum vere revertente dies ille revertitur... Nunc quoque cives frequentissimi aderant in templo et coemeterio,³² ubi caerimoniae ferales habebantur.

In magna parte urbium patriae nostrae vides statuas civis nostri clarissimi. Budapestini statua viri deest, quod quisque patriae amans ignominiam³³ publicam³³ dixerit, ut³⁴ omittam³⁴ aliquoties centena milia pro statua Budapestinensi iam collata* esse.

Episcopus Shangaiensis nuntiat inter quadraginta milia huius urbis Christianos triginta quinque milia quod edant non habere, maxima paupertate adactos³⁵ foliis radicibusque³⁶ herbarum, quae nancisci³⁷ possint carneque animalium putrescentium³⁸ vesci. In Sinae partibus meridionalibus 12 milia hominum diebus singulis fame perire. Imperio toto Sinensi tricies³⁹ centena³⁹ milia³⁹ hominum fame premi.

Gabriel Magyar, qui ante quinquaginta annos munus⁴⁰ docendi⁴⁰ capessivit, inde ex eo tempore sine ulla intermissione⁴¹ scholae operam⁴² navat,⁴² novissime praepositus per regnum Hungariae Scholarum⁴³ Piarum,⁴³ a quibus non maiore honore colitur et observatur, quam a multitudine eorum, qui unquam viri optimi doctrinae interfuerent.

Ludovicus Erőss, episcopus Calvinianorum in⁴⁴ Hungariae partibus⁴⁴ trans⁴⁴ Tisiam⁴⁴ sitis⁴⁴ annum agens quinquagesimum

⁹ visszhangzik ¹⁰ nemzeti sajáság ¹¹ veszélyben forog ¹² serdülébb ¹³ becsületszóval ¹⁴ megfogad ¹⁵ részegítő ital (alkohol) ¹⁶ zenél ¹⁷ szelidítő ¹⁸ nőstény oroszlán ¹⁹ ketrec ²⁰ kráter ²¹ omlás ²² vezető ²³ meghasad ²⁴ szünetel ²⁵ forgószél ²⁶ érsek ²⁷ györi ²⁸ házi tűzhely ²⁹ késő éjjel ³⁰ halál napja ³¹ meg-ujul ³² temető ³³ nemzeti szégyen ³⁴ nem szólva arról * öszegyűjt ³⁵ üzve ³⁶ gyökér ³⁷ kap ³⁸ feloszlásnak indul ³⁹ 3,000,000 ⁴⁰ tanári hivatás ⁴¹ meg- szakítás ⁴² szolgálatában áll ⁴³ kegyesrendiek ⁴⁴ tiszán-túli kerület

quartum Debrecini vitā decessit. Erőss, qui praeter scholas patriae universitatem Berolinensem et Basileanam frequentaverat, et scientiā et humanitate non solum eadem⁴⁵ sacra⁴⁵ colentibus,⁴⁵ sed etiam alia⁴⁶ professsis⁴⁶ acceptissimus⁴⁷ erat.

Emericus Bende, episcopus Nitriensis sexto Calendas Aprilis diem supremum obiit anno aetatis octogesimo septimo. Haec tam longa vita episcopi optimi tota religiosae pietati, saluti patriae, litteris et artibus nec non scholis sublevandis⁴⁸ devota⁴⁹ erat. Provectae aetatis atque infirmitatis causā iam anno superiore se abdicavit iurisdictione. Dioecesim⁵⁰ dehinc iam comes Guillielmus *Battyány*, episcopus cum iure successionis,⁵¹ administrabat.

Pulcherrimum exemplum grati animi erga praceptorēm⁵² domesticū⁵² liberorum praebuerunt comites Ladislaus et Tibortius Teleki atque Carolus Khuen-Héderváry, summus⁵³ praepositus⁵³ rebus⁵³ publicis⁵³ administrandis,⁵³ qui defunctum praceptorēm liberorum suorum, egregium virum Ioannem Szombathelyi in crypta familiari comitum de Hédervár sepeliendum curavit.

Gladium Damascenum Arnoldus Börzsönyi Benedictinus in fluvio *Marcal* repertit. Gladius ornatissimus iudicio Iosephi Hampel, rectoris doctissimi Musaei Nationalis Hungarici, superest e saeculo VII., et quidem ex illo tempore solus re verā Dama-scenus.

Incendia. In terra⁵⁴ Scepusiensis⁵⁴ et in comitatu Bihar incendia silvarum ingentia exorta sunt, e quibus episcopus Scepusiensis et duo episcopi Váradienses, Latini scilicet et Graeci ritūs, maxima capiunt⁵⁵ detrimēta.⁵⁵

Horribili incendio conflagravit in urbe New-York officina⁵⁶ maxima fabricandis⁵⁶ celluloidibus.⁵⁶ Operariae⁵⁷ circa centum et sexaginta, mulieres et puellae, aut in flammis aut e summis contignationibus⁵⁸ desilentes tristem mortem obierunt.

Item in Americā conflagravit «Capitolium» oppidi *Albany*. Bibliotheca publica, acta manuscriptaque maximi pretii ibi combusta sunt.

«D.» Novam materiam⁵⁹ explosivam⁵⁹ reperit W. Beverly Dunn, Americanus, denominatumque «D.» *explosivum* gratis obtulit⁶⁰ gubernio Civitatum Unitarum Americae Septentrionalis. Hoc «D.» *explosivum* viribus explosivis destructivisque non solum nitroglycerinum, melinitum et ecrazitum, sed etiam sic dictum *simoze* Iaponicum superat atque praecipue frangendis navibus militaris, quae nominantur «dreadnought» suntque monstra⁶¹ natantia nostri aevi aere triplici firmata, idoneum videtur.

45 hitsorsosai 46 másítű 47 kedvelt 48 segélyezés
49 áldoz, szentel 50 egyházmegye 51 utódlás 52 nevelő
53 miniszterelnök 54 Szepesség 55 kárt szenved
56 celluloid-gyár 57 munkásnő 58 emelet 59 robbanó
anyag 60 följánl 61 szörnyeteg.

Sollemnia supremi¹ Domini.

Ex *Ioannis B. Turgenjeff narratione.*

In aula² Domini supremi caeruleā³ aliquando sollemnia magna instituebantur.

Omnes et singulae *Virtutes* ad convivium³ invitabantur. Attamen non nisi feminae... nulli viri... solae feminae.

Advenerunt quam plurimae — magnae atque parvae. *Virtutes* parvae magis amoena atque amabiliores erant quam magnae; omnes autem tranquillae hilaresque videbantur et iucundissime inter se delectabantur,⁴ sicuti cognatas⁵ cognitasque⁶ amicissimas decet.⁷

Ast nunc Dominus supremus duas animadvertisit feminas pulcherimas, quae inter se nequāquam cognitae esse viderentur.

Dominus prehensā manū alterius feminae adduxit eam ad alteram.

— Domina *Beneficentia*!⁸ — ait, ostendens in primam.

— Domina *Grata Beneficii Memoria*!⁹ — addit et alteram adducens.¹⁰

Ambae *Virtutes* summopere stupebant:¹¹ nam ex quo mundus procreatus est — quod quidem longe ante evenit — nunc primo inter se occurserunt.¹² *j. i.*

¹ legfelsőbb ² azurkék palota ³ lakoma ⁴ mulat
⁵ rokon ⁶ ismerős ⁷ illik valakihez ⁸ jótékonyág
⁹ háladatosság ¹⁰ bemutat ¹¹ elámul ¹² találkozik.

Quo vadis? VI.

Ad fabulam Henrici Sienkiewiczz latine scripsit Adalbertus Danczer.

In triclinio amplio ac singulari splendore exornato interim sensim¹ augebatur ingens convivarum numerus, qui ad unum omnes fere Actae notissimi erant. Ideo, ut Lygiae cogitationes tristes aliquantulum discuteret,² vitam nobilissimorum quorundam paucis³

que¹³ animum eius oblectare studebant. Nero, quem eadem millies audire taedebat, superciliis¹⁴ constrictis¹⁴ per¹⁵ orbiculum¹⁵ suum¹⁵ e smaragdo¹⁵ singulos convivarum recognoscere¹⁶ coepit. Repente oculos in vultu Lygiae et Vinicii defixit. Utrique horrore perfusi ne se commovere quidem ausi sunt.

At Petronius, ut oculos animumque Caesaris a puella averteret, rogabat eum, ut con-

ei exponebat.³ Lygia non solum libenter audiebat, quae liberta ei enarrabat, sed etiam curiose spectabat feminas cultu⁴ sumptuosissimo⁴ ingredientes floribusque redimitas⁵...

Convivae iam omnes certo loco discubuerant. Flammae⁶ lucernarum⁷ innumerabilium nitore aurum tecti marmorque parietum triclinii verberabant⁶...

Omnes intento⁸ ore⁸ iam adventum Caesaris exspectabant. Qui cum senatoribus familiaribusque comitantibus⁹ triclinium ingredieretur, convivae gaudio triumphare laetosque¹⁰ clamores¹⁰ tollere¹⁰ cooperunt...

Inter coenam de multis variisque rebus disserebatur.¹¹ Qui Neroni proximi accumbebant, blanditiis stolidis¹² ineptissimis-

vivium cantu suo ornaret, neve delectatione actionis¹⁷ audientes privaret.

Caesar preces Petronii primum recusabat, mox autem a familiaribus iterum atque iterum rogatus et provocatus, se solius artis amore ductum cantaturum esse affirmavit.¹⁸

Primum omnium autem uxorem Poppaeam hac de re certiore¹⁹ fieri¹⁹ iussit,¹⁹ quae, quia iam aliquot dies aegrotabat, convivio non interfuit. Sperabat enim Nero, cantum

¹ észrevehetőleg ² eloszlat ³ föbb vonásokban
 esetel ⁴ pazar öltözékeben ⁵ koszorúz ⁶ a láng csapdos ⁷ világító test ⁸ feszült érdeklődéssel ⁹ kisérletében ¹⁰ örömrivallgásban kitörni ¹¹ folyik a szó
¹² otromba ¹³ izléstelen ¹⁴ összeráncoolt szemöldökkel ¹⁵ smaragdlencséjén át ¹⁶ szemügyre vesz ¹⁷ előadás, alakítás ¹⁸ bizonygat ¹⁹ tudósítatta

suum valetudini uxoris omnibus medicamentis salubriorem fore. Haud ita multo post Poppaea veste amethystinā, aequē ac Nero, induta apparuit. Nemini mortalium nisi ipsis huius coloris vestem induere licuerat. Convivae omnes maximis clamoribus eam salutaverunt.

Lygia admiratione obstupefacta vix sibi²⁰ persuadere²⁰ poterat, hanc mulierem figurā²¹ ac²¹ specie²¹ insignem²¹ esse illam imperii Romani scleratissimam, cuius vi²² et²² auctoritate²² Nero matrem uxoremque olim interfecisset. Vix Poppaea iuxta maritum accubuerat, cum repente Nero coronā laureā cinctus e toro consurgens et histrionum more brachia extendens exspectabat, dum Diodorus citharoedus²³ ei citharam traderet. Quo facto oculos ad coelum sustulit et eximo pectore gemitum duxit.

In triclinio vastum²⁴ silentium²⁴ esse coepit: nil nisi levissimus rosarum desuper labentium²⁵ sonus audiebatur...

Omnīum ora in Neronem erant conversa, qui convivas rursus oculis perlustrans ad chordarum sonum cantare coepit. Cantu finito viri plausu et clamore vocem Caesaris divinam laudibus ad coelum efferebant; ex oculis mulierum lacrimae manabant.

Nero erecta²⁶ exspectatione vultum Petronii intuebatur...

Petronius affirmavit Caesarem hac occasione et cantu et carminibus ipsum Orpheus superasse; quāque erat memoria²⁷ tenaci²⁷ ac²⁷ singulari,²⁷ nonnullos hymni versiculos verbum²⁸ verbo²⁸ reddens et ipse pronuntiare coepit. Quibus auditis in ore vultuque Neronis voluptas et vana insatiabilisque²⁹ superbia apparebant.

Mox Poppaea cum servis et comitante etiam ipso marito se domum rettulit. Caesar, dum ipse reverteretur, convivas omnes locis suis remanere iussit. Paulo post etiam reversus est in triclinium, ubi gloriā cantu suo consecutā tumens³⁰ variorum generum spectaculis delectari cupiebat.

Primum fabulatores³¹ carmina severa ac iocosa recitatabant; interdum etiam nugae ineptissimae agebantur. Multi fabulis et ludis in scaenam³² productis³² magis delectabantur...

Servi interdum ferculis³³ varia oblectamenta coenae apportabant largiusque³⁴ popula recumbentibus infundebant.

Nunc iusu Neronis duo homines³⁵ robusti³⁵ et valentes³⁵ in medio oeco³⁶ luctari³⁷ cooperunt.

Viri feminaeque, qui vino iam solito plus incaluerant,³⁸ novitate pugnae laetissimi suspenso animo singulos motus³⁹ declinationesque⁴⁰ luctantium exspectabant; alter enim eorum Croto erat, magister ille ludi⁴¹ gladiatorii⁴¹ celeberrimus, cui nemo in luctando adhuc parem⁴² se⁴² praestitit.⁴²

Haud diurne certatum est. Primo nempe⁴³ manibus⁴⁴ implexis⁴⁴ ambo ferme immoti in medio constiterunt speciemque symplegmatis⁴⁵ quasi marmore⁴⁵ sculpti⁴⁵ convivis praebebant. Mox obtusae⁴⁶ pedum supplications,⁴⁷ fragores⁴⁸ ossium sonusque mugitiū⁴⁹ similes aliquoties altissimum silentium interruperunt.

Repente brevissime⁵⁰ collecti⁵⁰ spiritus⁵⁰ suspiria⁵⁰ audiuntur...

Ex ore adversarii Crotonis quasi eiacula-tus⁵¹ in auras prosiluit sanguis; dein exanimatus cruore pavimentum oeci foedat⁵²...

Ingenti laudantium clamore parietes triclinii concutiuntur.⁵³ Oecus ululatibus temulentium⁵⁴ consonat.⁵⁵ Croto elatus triumpho oculos circumferens tergum adversarii pedibus calcat.⁵⁶

Ad ea, quae deinde a praestigiatoribus⁵⁷ et ventilatoribus⁵⁸ proponebantur, iam nemo ferme animum adverlit: convivium ad he-luationem⁵⁹ libidinosam⁶⁰ iam abibat.⁶¹

In aëre crasso⁶² suavissimus rosarum

²⁰ magával elhítet ²¹ előkelő megjelenésü ²² ellen-állhatatlan befolyás ²³ lantos ²⁴ halálos csend ²⁵ le-hulló ²⁶ feszült ²⁷ páratlanul kitüntő emlékezötehet-ség ²⁸ szóról-szóra ²⁹ telhetetlen ³⁰ ittasan ³¹ szavaló-művész ³² színrehoz, előad ³³ étefölhordásra való tálca ³⁴ bővebben ³⁵ erőművész ³⁶ terem ³⁷ birkózik ³⁸ fölhevül ³⁹ mozdulat ⁴⁰ testhajlás ⁴¹ gladiatori-skola ⁴² valakivel fölérőnek bizonyul ⁴³ ugyanis ⁴⁴ egymásbafont karokkal ⁴⁵ két birkózónak márványból faragott szoborcsoportja ⁴⁶ tompa ⁴⁷ dobhanás ⁴⁸ ropanás ⁴⁹ bögés ⁵⁰ hörgés ⁵¹ kihány ⁵² be-moeskol ⁵³ megrendül ⁵⁴ mámoros ⁵⁵ zeng ⁵⁶ tapos ⁵⁷ csepürágó ⁵⁸ szemfénysesztő, büvész ⁵⁹ tivornyázás ⁶⁰ féktelen ⁶¹ fajul ⁶² fülledt

odor cum gravi olei lucernarum odore commixtus erat. Lucernae tantummodo tenu⁶³ et extrema lumina in triclinio spargebant...

Nonnulli convivarum ineberiati pocula in pavimentum coniiciebant, alii vinolenti⁶⁴ capitibus aggravatis in toris cubabant; alii vero vino⁶⁵ sepulti⁶⁶ passim⁶⁶ in solo strati iacebant, aspectum⁶⁷ praebentes foedum ac miserabilem.

Nero, qui aeque ac convivae vino obrutus in-

super etiam mirabilibus somniiorum⁶⁸ speciebus⁶⁸ exagitatus in lecto cubabat, ore semiclauso multa variaque perplexa⁶⁹ balbutiebat⁷⁰...

Ursus, qui periculis adhuc undique imminentibus nunc iam tutum se putabat, nil amplius cunctans prosiliuit latebris, improvisus in triclinio ante ipsum lectum, in quo Vinicius accumbebat,

constitit Lygiamque ex hoc coetu profligatorum⁷¹ hominum liberaturus inter⁷² manus⁷² in cubiculum Actes abstulit.

Iuvenis conspecto Urso, quem iam e domo Plautii noverat, primum timore percussus aliquamdiu stupebat, mox autem omnibus collectis⁷³ viribus⁷³ eos persecui contendit.⁷⁴ Ast pedes eum deficiunt:⁷⁵ corruit in porticu stertensque⁷⁶ respondet choro in triclinio stertentium. Obdormiscunt iam et lucernae. Iamque Aurora pudore erubescens triclinia collustrat...

Desuper marcida⁷⁷ labuntur rosarum folia...

⁶³ gyenge ⁶⁴ elázott ⁶⁵ holtrészeg ⁶⁶ szanaszét
⁶⁷ látvány ⁶⁸ álomkép ⁶⁹ érthetetlen ⁷⁰ hebeg, összevissza beszél ⁷¹ elvetemült ⁷² karjain ⁷³ erejét összeszedve ⁷⁴ erőlködik ⁷⁵ cserbenhagy ⁷⁶ hortyog ⁷⁷ fonnyadt, hervadt.

Magister ad discipulum stultissimum: Au¹ puer, au quam parvus es adhuc,² et iam tantus es asellus! Quantus etiam eris, si adoleveris?³ ^{j. i.}

Quidam duorum hominum pugnam diremtrurus,⁴ vulnus grave in capite accepit. Arcessitus⁵ medicus cerebrum⁶ scrutari⁷ coepit, num forte laesum esset. Tum adstantium⁸ unus:

— Frustra — inquit — tu in hoc capite cerebrum quaeris, quod si habuisset, nunquam se alienae rixae⁹ immiscuisset.¹⁰

V. Dubois.

Cum laudatissimis Romanorum publice¹¹ erigerentur statuae et Catoni eadem gratia deferretur, recusavit.¹² Malim — inquit — quaerant homines, quamobrem¹³ Catoni non sit posita statua, quam cur sit posita.

B. Weress.

De Fringia. *Magister*, diversa armorum genera tractans:¹⁴ Dic mihi, Paule, qui sint optimi gladii e chalybe¹⁵ durissimo?

— Gladius Damascenus,¹⁶ gladius Solingenensis¹⁷ et Fringia Hungarorum.

— Siccine? Tu forsitan etiam Fringiam locum quemdam esse putas, sicuti Damascum et Solingenam, ubi genus quoddam chalybis durissimi fabricetur?¹⁸

— Minime! Non fugit¹⁹ me, vocabulum²⁰ Fringia unde derivetur.²¹ Scio nempe principem Franciscum Rákóczi II. ensibus insculpi²² iussisse principia²³ huius sententiae:²³

Franciscus Rákóczi In Nomine Gentis Insurgit Armis.

Sed et continuationem²⁴ sententiae novi: «Pro Deo et libertate». — Atqui²⁵ estne chalybs firmior quam nomen gentis; estne Dama-

¹ hej! ² még ³ nagyra nő ⁴ elválaszt, eldönt ⁵ hivat ⁶ agyvelő ⁷ vizsgál ⁸ körüláll ⁹ veszekedés ¹⁰ beleavatkozik ¹¹ államköltségen ¹² visszutasít ¹³ miért ¹⁴ tárgyalva ¹⁵ acél ¹⁶ damaszkuszi ¹⁷ szolingeni ¹⁸ gyártani ¹⁹ nem kerüli el figyelmet ²⁰ elnevezés ²¹ származik ²² bevételni ²³ jelmondat kezdőbetűi ²⁴ folytatás ²⁵ ámde

scenus durior quam amor Dei, an chalybs Solingensis acutior quam acer²⁶ amor libertatis?

Magister: Acute respondisti, puer! j. i.

In quinta classi gymnasii cuiusdam magister, qui historiam²⁷ naturalem²⁷ docet:

— Paule — inquit — dic mihi, quae sint ossa capitis.

— Domine magister, domine magister... omnia habeo in capite, sed subito nomina in²⁸ mentem²⁸ non veniunt.²⁸

Franciscus Dalnoki.

Miles queritur apud medicum, oculos²⁹ non²⁹ longe²⁹ conspectum²⁹ ferre.²⁹ Quod probaturus³⁰ dixit ad medicum: Videsne illic clavum³¹ in muro?

Medicus: Video.

Miles: Evidem non video. O. Albrich.

Medicus quidam gravi morbo affectus servum medicinam dare iussit. Servus autem errore pro medicinā atramentum³² dedit.

Medicus atramento sumpto³³ exclamavit:

— Asine, cito mihi affer chartam³⁴ bibulam!³⁴ A. Gusieille.

Habui canem, is tam prudens³⁵ fuit, ut discrimen³⁶ novisset³⁶ inter honestos et dishonestos homines.

— Quid huic prudenti animali³⁷ fecisti?

— Alicui donavi.

— Cur?

— Etiam me momordit.³⁸ F. Holló.

Filius /in vivario³⁹/: Pater, cur habet leo caput magnum?

Pater: Ne caput per clatros⁴⁰ traicere⁴¹ possit.

Filius: Et camelopardalis⁴² cur habet longum collum?

Pater: Ut, si horae tarde⁴³ labuntur,⁴³ caput ex cavea⁴⁴ proferre⁴⁵ possit. Iosephus Szendesi.

Corvus⁴⁶ ad villicum.⁴⁷ «Nonne, verus amicus sum tibi here? — dixit de meta⁴⁸ stramenti⁴⁸ corvus — nam tota hieme hic maneo.»

— Amicus es stramenti mei, non mihi — respondit villicus.

Parasitus⁴⁹ et verus amicus non est idem.

E. Brenek.

In caupona hospes⁵⁰ piscem edens in clamavit cauponi:⁵¹

— Apporta mihi vinum, piscis vult natare.

Audivit hoc rusticus,⁵² qui ibidem carnem⁵³ bubulam⁵³ edit. Alterum imitaturus⁵⁴ dixit:

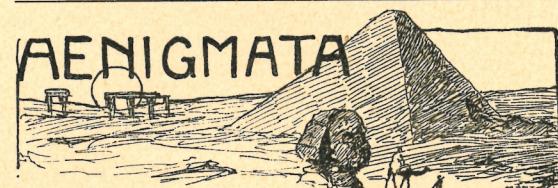
— Apporta mihi vinum, bos bibere vult.

M. Berger.

Mala conscientia. Arabs quidam, cui Moysi nomen erat, aliquando crumenam⁵⁵ auro refertam⁵⁶ furatus⁵⁷ precandi⁵⁸ causā in templum intravit. Ingressus audivit praecentorem⁵⁹ illud⁶⁰ Alcorani⁶¹ recitantem: «Quid est, Moyses, in dexterā tuā istud?» — Quibus auditis repentina terrore percultus: «Per Deum, tu rē verā es propheta!» exclamat et crumenā deiectā⁶² subito pedem⁶³ effert⁶³ e templo.

Arminius.

26 tüzes 27 természetrajz 28 eszébe jut 29 közellátó
30 bizonyít 31 szeg 32 tinta 33 bevesz 34 itatószó
papír 35 okos 36 különbéget tenni tud 37 állat
38 harap 39 állatserleglet 40 rács 41 keresztsüldug
42 zsiráf 43 lassan telik 44 ketrec 45 kidug 46 holló
47 paraszt 48 szalmaboglya 49 elősdi 50 vendég
51 vendéglős 52 paraszt 53 marhahús 54 utánoz
55 erszény 56 telt 57 lop 58 imádkozás 59 elő-
éneklő 60 azon «helyét» 61 a mohamedánok szent
könyve 62 eldob 63 elkoródiák

I.

— us, — rus, — sus, — tas, — ac, — ol,
— ter, — ger, — va, — al, — es.

Hae litterae singulis litteris antepositis
supplementantur, primae litterae in certum or-
dinem¹ redactae,¹ nomen Romani clarissimi
efficient.

E. Kiss.

II.

Urbibus adnumeror.² Si partem³ demseris⁴
unam

E medio, peperit⁵ me mater serva. **Duobus**
Signis amissis sum rivus sanguine plenus.

III.

Si legis hocce, legor; si scribis carmina,
scribor.

Frons⁶ mea amat flores, caudaque⁷ sterucus⁸
amat.

¹ rendbe szedve ² hozzászámít ³ «betű» ⁴ elvesz
⁵ szül ⁶ a szó első része ⁷ második része ⁸ szemét

IV.

Mitto tibi metulas,⁹ si vis cognoscere,
veritas.

V.

Cornua mī;¹⁰ sed, si caput aufers, dente
nocebo.

VI.

E medio lacu quadrato, cuius latus 10
pedes longum est, arundo¹¹ excrevit,¹² quae
aquā pedem¹³ exstat. Si arundinem ad
medium lateris trahimus, summam¹⁴ aquam¹⁴
attingit. Quot pedes latus est lacus?

L. Kármán.

VII.

Quis est numerus quattuor notis¹⁵ de-
scriptus, qui aequalis est quadrato notarum
duarum ultimarum?

L. Kármán.

VIII.

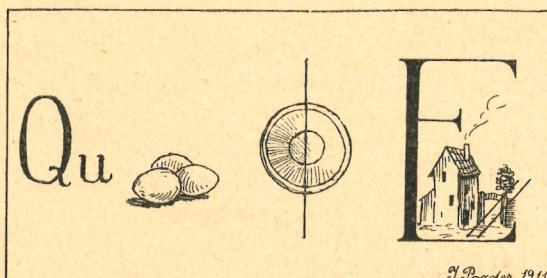
Romana intravit in aedem Iovis et sic
supplicabat: «O Iuppiter, duplica pecuniam
meam!» Satis fit¹⁶ petenti, quae 2 asses
sacrificavit deo. Deinde in aedem Minervae
ivit, ubi idem rogavit. Optatis expletis¹⁶
femina rursus 2 asses sacrificavit. Templo
relichto alterum¹⁷ tantum¹⁷ pecuniae habuit,
quam initio. Quantum pecuniae habuit?

G. Totis.

IX.

Regium quidam diadema¹⁸ gestat
Miles, auratum pariterque calcar:¹⁹
Temporum vates,²⁰ bonus et propheta.
Dic mihi, quis sit.

X.

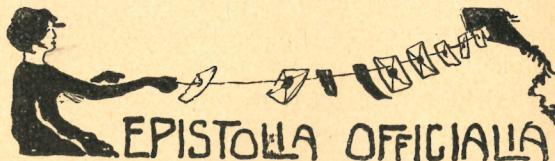
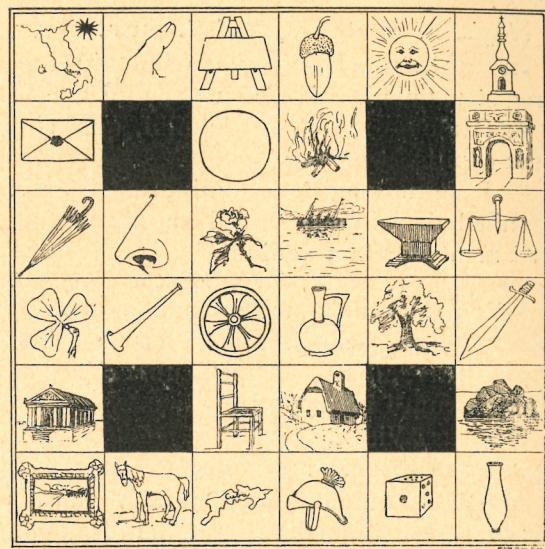

J. Broder 1911

⁹ kis oszlopokat (měta) ¹⁰ = mihi (sunt) ¹¹ nád
¹² kinő ¹³ egy lábnyira ¹⁴ a víz tükre ¹⁵ számjegy
¹⁶ eleget tesz ¹⁷ még egy annyi ¹⁸ korona ¹⁹ sar-
kantyú ²⁰ látnok.

XI.

L. Éder.

Aenigmatum solutiones numeri 15. et duplicitis numeri
16., 17. Idibus Maiis publicabuntur.

Lectoribus nostris et minimis et maioribus pre-
cavimus, ut festa Paschalia feriasque laeti peragant. —
Ladislaus I. Iam nos coram agemus de tuo aenigmate. —
Colocza. «Ad Crucem» tarde mihi redditum est, sed
illo altero me usurum esse spero. Malo opuscula, a
iuventute confecta, quam conversa. — Fr. Dalnoky.
Pro aenigmatibus imaginibus expressis gratias. Unum
alterumve in usum nostrum convertemus. — Arm.
Geiger. Monacensis. Ut vides, ex salse dictis, quae
miseras, unum iam in hoc numero divulgavimus. De
ceteris in numero proximo uberioris responsuri sumus.
Pro studio Tu singulari erga Iuventulem grates agi-
mus. — I. Prévot in Francogallia: Litteris tuis, quantu-
m in nobis situm erit, satisfaciemus. Nonnullos
discipulorum nostrorum etiam privatum ad ea, quae
poscis, adhortabimur. — Lectoribus maioribus in
Hungaria: Si quis vestrum commercium per codi-
cillos epistolares imaginibus ornatos optat inire
atque frequentare cum iuvene studioso Francogallico,
dirigat suas litteras latine vel francogallice vel ger-
manice conscriptas ad: Y. Prévot, Etudiant au Collège
à Pamiers (Ariège) en France.

Sumptibus moderatorum ephemeridis: Magyar
Középiskola.